Полска. Архитектура.

Полска. Архитектура.
ИДЕЈАТА НА ИЗЛОЖБАТА

Архитектурата во Полска доживува расцут. Во последните години беа изградени голем број значајни јавни градби – музеи и концертни сали, спортски објекти, дидактички згради. Финансирани од државни и самоуправни средства и потпомогнати од субвенциите на Европската Унија, проектирани од страна на фантастични архитекти, избрани по пат на конкурсите, стануваат симболи на современоста, не само во локални или во државни размери, туку и во меѓународен контекст.

Изложбата презентира 20 новоизградени или ревитализирани објекти. Освен јавните објекти, овде има и деловни згради, станбени згради, јавни простори. Секој од објектите, портретирани од најдобрите полски фотографи на архитектурата, ја прикажува својата специфичност – уникатноста на формата, честопати повеќеслојноста на концепцијата – бидејќи е ефект на работата на многумина создатели: проектанти, градежници, уметници, инвеститори. Изложбата, во основа, посветена е на современата архитектура, сепак сегашноста израснува од минатото и се стреми кон иднината. Архитектурата не постои во вакуум, таа настанува во исторски, културен контекст. Дури врз таа основа можат да се видат нејзините достигнувања и значењето – функционално, општествено, симболично. Затоа на изложбата се појавуваат исклучителни репортажни фотографии, скици и цртежи, кои ги прикажуваат избраните градби во контекст на историските настани важни за Полска, честопати потсетувајќи на дејноста на славните личности на кои им се посветени. Цитатите сместени на одредени полиња потсетуваат на моменти и идеи на славни, општопознати полски творци, важни за историјата на Полска. Целта на тоа е да ги поттикне асоцијациите, да ја разгори фантазијата на посетителите, да ја локализира архитектурата во контекстот на широко сфатените културни околности во кои настанува.

Архитектурата е специјалистичка област, но нејанната оцена, пред сè, им припаѓа на корисниците. Затоа ја замоливме младата писателка Силвија Хутник да создаде архитектонски „расказ", специјален литературен анекс на изложбата. „Архитектурата е емоција" – тврди. Како организатори на поставката се надеваме дека архитектурата во Полска и Вас нема да ве остави рамнодушни. Повелете!

Ева П. Поренбска, куратор

Polska. Architecture
CONCEPT

Architecture in Poland is flourishing. In recent years many significant public buildings have been created: museums and concert halls, sports facilities, educational buildings. Financed by central and local governments, with the support of EU funding, designed by outstanding architects chosen in tough competitions, they are becoming symbols of contemporary life not only on a local or national scale, but also on the international stage.

This exhibition presents 20 newly constructed or revitalised objects. In addition to public buildings there are offices, residential construction and public space.Each of the objects, depicted by the best Polish architectural photographers, shows its exceptional nature: uniqueness of form, often multi-layered concepts, which is a result of the work of many creators - designers, builders, artists and investors.The exhibition, by its nature, is dedicated to contemporary architecture, but the present grows out of the past and is directed toward the future. Architecture does not exist in a vacuum; it arises in a historical and cultural context. It is only against this background that we can see its achievements and its functional, social and symbolic significance. This is why the exhibition includes exceptional documentary photographs as well as sketches and drawings, showing selected constructions in the context of events historic for Poland, often recalling the actions of the exceptional individuals to whom they are dedicated. The quotations placed on individual panels refer to important moments in Polish history and the ideas of distinguished, universally known figures from our nation's history. This is intended to provoke associations that can awaken the viewer's imagination and place architecture in the context of broadly understood cultural conditions from which it stems out.

Architecture is a specialised field, but its evaluation must be left primarily to its users. This is why we asked a young writer, Sylwia Chutnik, to create an architectural "narrative," a literary addendum to the exhibition. As she says, "Architecture is emotion." As the organisers of the exhibition, we hope that architecture in Poland will stir your emotions, as well. Enjoy!

Ewa P. Porębska, curator

Polska. Architecture

СПИСОК НА ОБЈЕКТИ

1. Европски центар на солидарност, Гдањск, архитекти: PPW FORT sp. z o.o.
2. Филармонија „Мјечислав Карлович", Шчекин, архитекти: Estudio Barozzi Veiga
3. Гдањски Шекспиров театар, архитекти: Grupa Projektowa A.T.I. (Pracownia Stowarzyszenie Przedsiębiorczej, Renato Rizzi – Pro.Tec.O. s.c.c.)
4. Главна железничка станица, Вроцлав, архитекти: Grupa 5 Architekci
5. НСОПР – „Национален симфониски оркестар на Полското радио", Катовице, архитекти: Konior Studio
6. Деловна зграда на Еркејсон, Лиѓ, архитекти: HORIZONE Studio
7. Вроцлавски конгресен центар во Халата на столетиот, Вроцлав, архитекти: VROA Architekci sp. z o.o. architekci
8. Стадион „Арена Гдањск", Гдањск, архитекти: Konsorcjum Stadion Gdańsk – RKW Rhode Kellermann Wawrowsky GmbH + Co. Kg, RKW Rhode Kellermann Wawrowsky Polska sp. z o.o., HPP International Planungsgesellschaft mbH
9. Проширувањето на Музејот „Фредерик Шопен", Желазова Вола, архитекти: Stelmach i Partnerzy Biuro Architektoniczne sp. z o.o.
10. Градска марина, Бидгошч, архитекти: APA Rokiczy
11. Научно-информативен центар и Академска библиотека, Катовице, архитекти: HSPP
12. Патнички терминал на Аеродромот Лублин, Швидник, архитекти: ARE Stasiny / Wiściewski
13. Криштофек, Центар за документација на уметноста на Тадеуш Кантор, Краков, архитекти: IQZ Konsorcjum; lde Konsorcjum: inMoonStudio sp. z o.o. konsorcjant: Wizja sp. z o.o.
14. Деловна зграда на Пиксел 1, Познањ, архитекти: JEMS Architekci
15. Познањска порта - ICHOT, Познањ, архитекти: AD ARTIS Emeria Wojda sp. j.
16. Малополска уметничка градина, Краков, архитекти: Ingarden & Ewy Architekci
17. Нов Шлезиски музеј, Катовице, архитекти: Riegler Riewe Architekten
18. Рон 19. Населба, Варшава, архитекти: JEMS Architekci
19. Научен центар „Коперник", Варшава, архитекти: Ral-2 Laboratorium Architektury Jan Kubik
20. ПОЛИН, Музеј на историјата на полските Евреи, Варшава, архитекти: Lahdelma & Mahlamäki (Финска), Kuryłowicz & Associates (Полска)

LIST OF THE BUILDINGS

1. European Solidarity Centre, Gdańsk, architects: PPW FORT sp. z o.o.
2. The Mieczysław Karłowicz Philharmonic Hall, Szczecin, architects: Estudio Barozzi Veiga
3. The Gdańsk Shakespeare Theatre, architects: Grupa Projektowa A.T.I. (Pracownia Stowarzyszenie Przedsiębiorczej), Renato Rizzi – Pro.Tec.O. s.c.c.)
4. Wrocław Main Train Station, architects: Grupa 5 Architekci
5. NOSPR - Polish National Radio Symphony Orchestra, Katowice, architects: Konior Studio
6. Erickson office building, Łódź, architects: HORIZONE Studio
7. Wrocław Congress Centre at Centennial Hall, architects: VROA Architekci: chi architekci
8. Arena Gdańsk, architects: Konsorcjum Stadion Gdańsk – RKW Rhode Kellermann Wawrowsky GmbH + Co. Kg, RKW Rhode Kellermann Wawrowsky Polska sp. z o.o., HPP International Planungsgesellschaft mbH
9. Expansion of the Fryderyk Chopin Museum in Żelazowa Wola, architects: Stelmach i Partnerzy Biuro Architektoniczne sp. z o.o.
10. City Marina, Bydgoszcz, architects: APA Rokiczy
11. Scientific Information Centre and Academic Library, Katowice, architects: HSPP
12. Lublin Airport Passenger Terminal, Świdnik, architects: ARE Stasiny / Wiściewski
13. Cricoteka, Centre for the Documentation of the Art of Tadeusz Kantor, Kraków, architects: IQZ Konsorcjum: konsortium leader: inMoonStudio sp. z o.o.; consortium member: Wizja sp. z o.o.
14. Pixel 1 office building, Poznań, architects: JEMS Architekci
15. Porta Poznania – ICHOT, Poznań, architects: AD ARTIS Emeria Wojda sp. j.
16. Małopolska Art Garden, Kraków, architects: Ingarden & Ewy Architekci
17. New Silesian Museum, Katowice, architects: Riegler Riewe Architekten
18. District 19 housing estate, Warsaw, architects: JEMS Architekci
19. Copernicus Science Centre, Warsaw, architects: Ral-2 Laboratorium Architektury Jan Kubik
20. POLIN The Museum of the History of Polish Jews, Warsaw, architects: Lahdelma & Mahlamäki (Finland), Kuryłowicz & Associates (Poland)

ПОЛСКА ИЗЛОЖБА. АРХИТЕКТУРА.

Организатори: / Organisers: **месечникот „Architektura-murator"; Отсек за јавна и културна дипломатија на Министерството за надворешни работи на Република Полска** / Architektura-murator monthly; Department of Public and Cultural Diplomacy of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland

Расказ: / Story: **Силвија Хутник**

Превод: / Translation: **Филип Димевски (превод на расказот „Архитектурата е емоција"** / translation of the story "Architecture Is Emotion")

Куратор: / Curator: **Ева П. Поренбска**

Цитати и исторски илустрации / Quotations and historical illustrations: **Марѓин Шчелина**

Графички проект: / Graphic design: **Едгар Бонк, Малвина Боровјец, Агњешка Вожњак**

Кураторска поддршка: / Curatorial support: **Катажина Шадковска**

Creators of the exhibition

Edgar Bąk is a graphic designer who specialises in periodicals, visual identities, posters and publications. He has won competitions including Pictures of the Year, the Best Photography Book Award (2015), Most Beautiful Book of the Year (2014), and the Society of Publication Designers New York Merit Award (2012). He is a member of Poland's Commercial Graphic Artists Association (STGU). Together with Malwina Borowiec and Damian Chomątowski he runs Edgar Bąk Studio.

Sylwia Chutnik is a cultural commentator, social activist and writer, who won the Passport award from Polityka, a leading Polish weekly, in 2008 "for her uncommon literary ear, her ability to look beneath the surface of the city and her portraits of people, drawn with great sensitivity"; she has also received the so-called Ashok Nobel, awarded to social entrepreneurs by the international organisation Ashok for contributions to the construction of civil society.

Ewa P. Porębska is the editor in chief of the monthly *Architektura-murator*, an expert for the European Union Prize for Contemporary Architecture – Mies van der Rohe Award, a member of the Expert Council for the European Prize for Urban Public Space and the Council of the Museum of Architecture, Wrocław. She is the author of numerous publications on the subjects of architecture and concepts for architectural exhibitions, and initiated the Architektura-murator Collection for the Museum of Modern Art in Warsaw (2014).

Marcin Szczelina is an architecture critic and curator. He worked as the assistant to Aaron Betsky at the 11th Venice Architecture Biennale; he is a correspondent for *Domus* magazine and a columnist for *Sukces* monthly. Szczelina is an expert for the 2015 European Union Prize for Contemporary Architecture – Mies van der Rohe Award. He co-founded the Architecture Snob collective and established the Furheart Gallery, an independent space for testing the boundaries of architecture.

Katarzyna Szadkowska is an art historian and the editorial secretary of *Architektura-murator*.

За авторите на изложбата

Едгар Бонк – графичар, се занимава со проектирање на списанија, визуелна идентификација, плакати и публикации. Победник на натпреварите, меѓу другите, Pictures of the Year, Best Photography Book Award (2015). Најубава книга на годината (2014), на наградата Society of Publication Designers New York Merit Award (2012). Член на Друштвото на автори на комерцијална графика (STGU). Заедно со Малвина Боровјец и Дамјан Хомонтовски управува со Edgar Bąk Studio.

Силвија Хутник – културолог, општествен активист, писателка, лауреат на наградата Paszport Polityki во областа на литературата во 2008 година „за исклучителниот литературен слух, умешноста да погледне под површината на градот и портретите на луѓето насликани со огромен сензибилитет". Ја добила и такаларчената општествена Нобелова награда Ашока – доделувана на општествените активисти од страна на организацијата Ашока за допринос во изградбата на граѓанското општество.

Ева П. Поренбска – главен уредник на месечникот „Architektura-murator", експерт на Наградата на Европската Унија за современа уметност „Мис ван дер Рое", член на Советот на експерти за Европската награда за јавен простор и на Советот на Музејот на архитектурата во Вроцлав. Авторка на голем број публикации на тема архитектурата и концепциите на архитектонските изложби, иницијаторка на Колекцијата на „Architektura-murator" за Музејот на современата уметност во Варшава (2014).

Марѓин Шчелина – архитектонски критичар и куратор. Асистент на директорот Арон Бетски на XI Биенале на архитектурата во Венеција. Кореспондент на магазинот „Domus" и фелетонист на месечникот „Sukces". Експерт на Европската архитектонска награда „Мис ван дер Рое 2015". Коосновал на колективот „Architecture Snob". Основал на независниот простор за тестирање на границите на архитектурата – „Furheart Gallery".

Катажина Шадковска – историчар на уметност, секретар на редакцијата на „Architektura-murator".

Мојата земја се средува и се раскомотува како млад брачен пар во својот прв стан.

- Колку ли може да се преместува мебелот? Само се вртиш во круг и го гребеш подот. Овде ќе ја преместиш фотелјата, онде ќе докупиш ламба. Толку си модерен, насекаде само стакло и метал.
- Едноставно сакам да менувам
- мислење. И не ми е до тоа да биде тренди, не ми е до безрасудно копирање на западот. Погледни, ги зачував старите тракатанци од баба ми.
- А, да, гледам дека го бараш својот стил. Но, по цена на функционалните детали. Може би погледнал на домот како на целина. На таква во којашто добро се поминува времето и ти ги олеснува секојдневните активности.
- Ама токму така мислам за нашиот стан! Ги гледам проектите на зградите што се изградија кај нас во последно време и не можам да се ослободам од впечатокот дека исто така може да се направат нивни минијатурни еквиваленти што би служеле како дизајнерски украс во голем број салони. Што би рекла на минијатурен Шекспиров театар покрај каминот?
- Ти си театар!

Од каде ли е тој стремеж за модерноста, дали тој се однесува на сите? За време на трансформацијата на поредокот, по 1989 година, почна да се размислува на тоа на каков начин да се промени Полска. Да се збришат годините на запоставеност и естетски хаос. Како во националното јадење, подварокот: малку ова, малку она. А сето тоа помешано заедно. Остатоци од стари згради, чиишто најдобри години минале, како и блокови типични за државите од Источниот блок плашеа безмалку во секој реон на државата. Па, почнаа да се градат деловни згради – митските „стаклени куќи" за кои Стефан Жеромски пишуваше во годините на XX век дека ќе бидат функционална, модерна човечка средина. Писателот со челични, компликувани конструкции го пронаоѓаше симболот на идеалната татковина: полна со благосостојба и меѓучовечка солидарност. Сега, по речиси сто години, новите градби не само што стануваат архитектонски ремек-дела, туку и обид за исполнување на таа визија. Звучи идеалистички? И повторно да го чуеме младиот брачен пар:

- Ох, впрочем архитектурата е идеалистичка! Веќе во своите класични заложби за задржување на принципот за истрајност, употребливост и убавина се дрзнува на тријада речиси невозможна за исполнување. Се обидува да нè восхити, да ни го олесни животот и уште да нè придружува со векови. Тоа се тешки цели за достигнување, имајќи ги предвид променливите политички системи, вкусовите и очекувањата на жителите, се согласуваш?
- Добро, се согласувам. Врз истиот тој принцип би можеле да ја изложиме на сомнение самата концепција за државата или за народот како случајни луѓе кои живеат на одредено пространство и ги обврзува истиот закон. Чиста утопија.
- Гледаш: јас во нашиот стан сакам тој наш подварок некако да го направам лесно сварлив.
- Мило ми е што си толку расположен за готвење...
- Сакам да кажам дека архитектурата е тешка мајсторија: акробатика, претскажување на иднината и ненаситен галоп. А, сепак, последните архитектонски проекти, коишто беа реализирани во Полска, одразуваат желба во стремежот по модерноста, сфатена како обид за поврзување на минатото со футуризмот.
- Ама тоа е затоа што е тешко, воопшто, да се заборави на традицијата и на зачувувањето на сеќавањето за местата, идеите или општествените колективи, а воедно да не се посегнува по најновите достигнувања на градежниот инженеринг.
- И затоа „стаклените куќи" на Жеромски, исто така, се и храбро надоврзување на националните аспирации. Малку романтична визија, трошка употребливост и полет, а згора на тоа и прагматизам во реализацијата. Да, тоа се постапките на мојата земја. Гледаш, не само што ќе го уредам станот, туку ќе ги повикам и писателите!
- А јас преферирам помалку литература, а повеќе полет за побрзо завршување на реновирањево.

Уредувањето на станот ни оди сè подобро. Можеби уште се расправаме за стилот на одредени објекти, но во бракот расправијата е основа. Инаку би можело да биде здодевно. Освен тоа, архитектурата мора да предизвикува емоции, инаку ќе биде само фигура лишена од човечкиот елемент. А градбите, пред сè, се за луѓето и проектантите во Полска се трудат да не заборават на тоа.

АРХИТЕКТУРАТА Е ЕМОЦИЈА

РАСКАЗ/

SYLWIA CHUTNIK

ARCHITECTURE IS EMOTION

STORY /

SYLWIA CHUTNIK

My country settles in and makes itself comfortable, like newlyweds in their first home.

- "How many times can you rearrange the furniture? All you ever do is move things around. You are scratching the floor! Now the armchair goes here, then you get a new lamp. So modern! Wall-to-wall glass and metal."
- "I just like to change my mind. And it's not about trends, I'm not mindlessly copying the West. There, look, I've kept a couple of Granny's knick-knacks."
- "Oh you're looking for your own distinctive style, I can see that. But you're losing sight of functional details. Why don't you view the house as a whole, as a place where you spend your time, where your daily chores should be made easier."
- "But that is exactly how I see our place! I look at the things they've been building here lately, and I can't help thinking you could produce them in miniature as trendy living room decorations. What would you say to a mini Shakespeare Theatre next to the mantelpiece?"
- "You are my one-man theatre."

Where does this drive towards modernity come from? Is it universal? Post-1989, during the system transformation, we started to think about ways to change Poland and make up for the years of neglect and aesthetic chaos. It was like bigos, our national dish – a bit of this, a bit of that, all things mixed together. Remnants of old tenements, well past their prime; and typical Eastern Bloc housing estates spoiling the view across the country. And so office buildings started to appear – the mythical "glass houses". The Polish writer Stefan Żeromski wrote of them in the 1920's that they would provide a functional, modern human environment. To him, the complex steel constructions symbolised the perfect homeland – teeming with affluence and human solidarity. Today, almost a century later, the new buildings are as much architectural masterpieces, as an attempt to bring his vision to life. Sounds idealistic? Let us hear what our newlyweds have to say.

- "Oh, but architecture is idealistic! Right from its classic premises of adherence to the principles of durability, utility and beauty, it dares to aim for what is almost impossible. It strives to delight, to make life easier, and to stay with us for ages. Difficult goals, particularly since political systems, tastes and expectations of inhabitants keep changing, don't you agree?"
- "OK, I agree here. You could also question the concept of state or nation as a collection of random people inhabiting a certain area under the same law. Pure utopia."
- "Well, I'm just trying, here in our home, to make this bigos digestible."
- "Good to see you so eager to do the cooking..."
- "What I'm trying to say is: architecture is a difficult art, it's acrobatics, it's fortune telling, it's an insatiable whirl. And yet, the latest architectural projects in Poland reflect the drive towards modernity seen as an attempt to combine history with futurism."
- "That's because it is as difficult to entirely relinquish tradition and the memory of places, ideals and social groups, as it is to ignore the innovations in construction engineering."
- "And that is why Żeromski's 'glass houses' are, among other things, a bold reference to our national aspirations. A little romantic vision, a bit of utility and inspiration, combined with pragmatic execution. Yes, this is typical of my country. You see? Not only can I decorate, but I can make literary references as I go along!"
- "Well, to be honest, I'd prefer a little less literature and more inspiration to complete your decorating."

We are getting better and better at arranging our home. We may still argue about the style of individual objects, but what would a marriage be without arguments? Boring. Besides, architecture has to stir emotions, otherwise it becomes but a structure devoid of human element. And buildings are there to serve people. The designers in Poland do their best to keep that in mind.

Polska.
Architecture

„полската револуција беше првот грч на раѓањето (...) на новата Европа. Доколку европскиот поредок, кој кратко го нарекуваме Јалта, започна во Полска, тогаш, во одредена важна смисла, пропаѓањето на Јалта исто така започна во Полска".

Тимоти Гартон Еш, британски историчар (роден 1955), фрагмент од: „Полската револуција. Солидарност 1980-1982"

"The Polish revolution was the first great contraction in the birth of this new Europe. If the European order that we called in shorthand 'Yalta' began in Poland, there is a real sense in which the end of 'Yalta' also began in Poland."

British historian Timothy Garton Ash (born 1955), from „The Polish Revolution: Solidarity"

ЕВРОПСКИ ЦЕНТАР НА СОЛИДАРНОСТА, ГДАЊСК

EUROPEAN SOLIDARITY CENTRE, GDAŃSK

Центарот служи за пропагирање на идејата на општественото движење Солидарност, чија активност доведе до пропаѓањето на комунизмот во Полска и беше иницијатор на понатамошните промени во Европа.

Фото: Марјан Чехоски

Фотографија: Марјан Чехоски

The centre is dedicated to propagating the ideas of the Solidarity social movement, whose actions led to the fall of communism in Poland and initiated further changes in Europe.

Штрајкот во Гданското бродоградилиште, август 1980, Лех Валенса го носат на раце; Фот. Станислав Складановски

Solidarity leader Lech Wałęsa is carried on the shoulders of fellow strikers in the Gdańsk Shipyard, August 1980; photo by Stanisław Składanowski

ЕЦС – ЕВРОПСКИ ЦЕНТАР НА СОЛИДАРНОСТА / ECS – EUROPEAN SOLIDARITY CENTRE **Гданск/Gdańsk, ul. Doki**	
Аватори: / Architects: **PPW FORT sp. z o.o., архитект Бојдек Трговски**	**Вкупна површина:** / Total area: **28 988 m²**
Инвеститор: / Client: **Град Гданск** / City of Gdańsk	**Кубатура:** / Volume: **198 778 m³**
	Реализација: / Construction: **2010–2014**

Икона на модерниот Шчеќин, една од најпрепознатливите и најубавите концертни сали во Европа. Во 2015 година градбата ја доби наградата на Европската Унија за модерната архитектура – „Мис ван дер Рое“, и Grand Prix на натпреварот ЖИВОТОТ ВО АРХИТЕКТУРАТА, награда доделена од Претседателот на Република Полска за најдобар проект во Полска 2013-2014.

Фото: Јакуб Шертович

Фото: Јарослав Сурек/Европис

ФИЛХАРМОНИЈА „МЈЕЧИСЛАВ КАРЛОВИЧ“, ШЧЕЌИН

THE MIECZYSŁAW KARŁOWICZ PHILHARMONIC HALL, SZCZECIN

ФИЛХАРМОНИЈА „МЈЕЧИСЛАВ КАРЛОВИЧ“ THE MIECZYSŁAW KARŁOWICZ PHILHARMONIC HALL **Шчеќин/Szczecin, ul. Małopolska**	
Авторис / Architects: **Estudio Barozzi Veiga, архитект: Фабрицио Бароци, Алберто Вејгс** **Главен архитект:** / lead architects: **Петер Јенсен, Агнешка Самсел**	**Вкупна површина** / Usable floor area: **12 734 m²** **Кубатура:** / Volume: **96 200 m³**
Локален архитект / Local architect: **Studio A4 sp. z o.o., архитект Јацек Ленарт**	**Број на седишта во главната концертна сала** / No. of seats in main concert hall: **953**
Акустичар / Acoustic: **Arup Acustica**	**Број на седишта во камерната сала:** / No. of seats in chamber hall: **190**
Инвеститор / Client: **Град Шчеќин** / City of Szczecin	**Реализација:** / Construction: **2014**

An icon of contemporary Szczecin, one of the most recognisable and beautiful concert halls in Europe. In 2015 it won the EU Prize for Contemporary Architecture - Mies van der Rohe Award and the Grand Prix in the LIFE IN ARCHITECTURE competition, awarded by the President of Poland for the country's best project from 2013-2014.

Polska.
Architecture

ГДАЊСКИ ШЕКСПИРОВ ТЕАТАР

THE GDAŃSK SHAKESPEARE THEATRE

Фото: Марјана Чековски

Градбата опколена од ѕид, со спектакуларен покрив што се отвора, алудира на генезата на европскиот театар, како и на лондонските театри од ерата на Шекспир, на чело со славниот *The Globe*

This walled construction with an impressive retractable roof refers both to the genesis of European theatre and to the London theatres of Shakespeare's day, principally the famous Globe.

ГШТ – ГДАЊСКИ ШЕКСПИРОВ ТЕАТАР / GST – THE GDAŃSK SHAKESPEARE THEATRE **Гданск/Gdańsk, ul. Wojciecha Bogusławskiego**	
Аватар: / Architects: **Grupa Projektowa A.T.I. (Tymczasowa Stowarzyszenie Przedsiębiorczej), архитект Ренато Рица – Pro.Tec.O. s.c.r.l.**	**Вкупна површина:** / Total area: **12 241 m²**
Инвеститор: / Client: **Гдањски Шекспиров театар** / Gdańsk Shakespeare Theatre	**Кубатура:** / Volume: **55 527 m³**
	Реализација: / Construction: **2011–2014**

„Во Полска, впрочем, за време на повоенните години Шекспир постојано беше присутен во поголемиот дел од нашите театри. Непрестајно се бориме со најтешкото во театарот – со дрантите на Шекспир. (...) Шекспировиот театар во Гдањск не е само каприц на уметниците, туку и нужност на жителите на овој извонреден град".

Андреј Вајда (роден 1926), полски театарски и филмски режисер, добитник на Оскар во 2000 година за целокупното творештво, фрагмент од говорот од 2009 година, по свеченоста на поставувањето камен-темелник на градбата на ГШТ.

"In Poland during those post-war years, Shakespeare was a constant presence in most of our theatres. We are constantly struggling with what's most difficult in theatre: with Shakespeare's works. (...) The Gdańsk Shakespeare Theatre is not just an artists' whim; it meets a need for the citizens of this uncommon city."

Polish film and theatre director Andrzej Wajda (born 1926), recipient of a lifetime achievement Oscar in 2000, commenting in 2009 after the theatre's ground-breaking ceremony

Илустрацијата на холандскиот архитект и уметник Петер Вилер од првата половина на XVII век ја претставува градбата на гдањската Школа за мечување (десно), на чие место беше изграден Шекспировиот театар; илустрацијата е прикажана благодарение на љубезноста на Гдањскиот Шекспиров театар

An illustration by the Dutch architect and artist Peter Willer from the first half of the 17th century presenting the building of the Gdańsk fencing school (right) on the site where the Shakespeare Theatre stands; illustration courtesy of the Gdańsk Shakespeare Theatre

Фото: Јулиуш Соколовски

ГЛАВНА ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА, ВРОЦЛАВ

WROCŁAW MAIN TRAIN STATION

РЕВИТАЛИЗАЦИЈА НА ГЛАВНАТА ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА ВО ВРОЦЛАВ REVITALISATION OF THE WROCŁAW MAIN TRAIN STATION **Вроцлав/Wrocław, ul. Piłsudskiego**	
Автори: / Architects: **Grupa 5 Architekci, архитекти Рафал Зелент, Михал Лешчиньски, Кшиштоф Міхалски, Роман Гегејко, Миколај Кадлубовски**	**Вкупна површина:** / Total area: **гаражата и павилјоните** / garage and annex – **10 859 m², зградата на железничката** / station building – **26 400 m², зградата на ноќната железничка** / night station building – **1270 m², старите перонски холови** / historic platform hall – **17 300 m², новите перонски холови** / new platform hall – **3200 m²**
Инвеститор: / Client: **Полски железници PKP** / Polish State Railways	**Кубатура:** / Volume: **гаражата и павилјоните** / garage and annex – **25 600 m², зградата на железничката** / station building – **114 000 m², градата на ноќната железничка** / night station building – **3600 m³**
	Реализација: / Construction: **2010–2011**

Фото: Јулиуш Соколовски

Фото: Јулиуш Соколовски

Ревитализацијата на епохалната железничка од XIX век и изградбата на модерната платформа со храбар дизајн – достигнување адекватно на рангот на Вроцлав – Европскиот главен град на културата 2016.

The revitalisation of the landmark 19th-century station and the boldly executed contemporary square are achievements worthy of Wrocław, the 2016 European Capital of Culture.

ДЕЛОВНА ЗГРАДА НА ЕРИКПОЛ, ЛОЃ

ERICPOL OFFICE BUILDING, ŁÓDŹ

Фото: HORIZONE STUDIO

Фото: Петр Проктев

Деловната зграда со модерен дизајн и со карактеристични рачно формирани цигли на елевацијата, создава компактна целина со неоренесансната палата што се наоѓа во близина и со реликтите на „Свештеничкиот млин“, старата градба на фабричко-станбениот комплекс од XIX век.

This office building, modern in design and featuring characteristic hand-made bricks on its elevation, forms a coherent whole with a nearby neo-Renaissance palace and elements of Księży Młyn, a 19th-century factory and industrial complex.

ДЕЛОВНА ЗГРАДА НА ЕРИКПОЛ / ERICPOL OFFICE BUILDING ***Лоѓ/Łódź, ul. Sienkiewicza***	
Автори: / Architects: **HORIZONE Studio, архитекти Доминик Дарас, Бартломеј Кишелевски, Роберт Спиньски**	**Вкупна површина:** / Total area: **12 121 m²**
Инвеститор: / Client: **Ericpol Sp. z o.o.**	**Кубатура:** / Volume: **35 700 m³**
	Реализација: / Construction: **2013–2014**

Polska. Architecture

Запишана во Списокот на светското културно наследство на УНЕСКО, Халата на столетието е изградена во 1913 година, за потребите на изложбата што ја презентирала историјата и економското значење на Шлезија. Во наше време, надграден и локализиран покрај северниот влез во халата, павиљонот го задржал духот на модернистичките решенија, а притоа има својствен, оригинален стил.

Inscribed on the UNESCO World Heritage List, Centennial Hall was built in 1913 for an exhibition presenting the history and economic significance of Silesia. Added in contemporary times at the northern entrance to the hall, the pavilion maintains the spirit of Modernist solutions, while having its own original style.

„Проектантн на Халата на столетието и на околните изложбени простори биле Макс Берг и Ханс Пелциг. Берг, градскиот архитект на Бреслау, ја проектирал халата, а Пелциг им додал форма на просторите што ја обиколуваат. (...) Проектите на Берг, во кои архитектот употребил арматура, не само што биле од револуционерно значење за архитектурата на модернизмот, туку исто така извршиле влијание врз проектите и градежните методи применети во изградбата на блиската населба којашто настанала 16 години подоцна.

Фрагмент од: „Халата на столетието. Водич по Халата на столетието и срцето на европскиот модернизам", 2012

"The designers of Centennial Hall and the surrounding exhibition spaces were Max Berg and Hans Poelzig. Berg, the city architect of Breslau [the name of Wrocław at the time] designed the hall, and Poelzig gave shape to the surrounding areas. [...] Berg's designs, in which the architect used reinforced concrete, not only revolutionised Modernist architecture, they also influenced designs and building methods used in the construction of the housing estate that was built nearby 16 years later."

From "Centennial Hall: A guide to the hall and the heart of European Modernism," 2012

ВРОЦЛАВСКИ КОНГРЕСЕН ЦЕНТАР ВО ХАЛАТА НА СТОЛЕТИЕТО, ВРОЦЛАВ

WROCŁAW CONGRESS CENTRE AT CENTENNIAL HALL

Перголата во Халата на столетието, изградена во 1913 година според проектот на Ханс Пелциг, видик кон павиљонот Четири куполи; разгледница во сопственост на Универзитетската библиотека во Вроцлав.

Pergola at Centennial Hall, build in 1913 according to a design by Hans Poelzig, view of the Pavilion of Four Cupolas; postcard property of the Wrocław University Library

ВРОЦЛАВСКИ КОНГРЕСЕН ЦЕНТАР ВО ХАЛАТА НА СТОЛЕТИЕТО WROCŁAW CONGRESS CENTRE AT CENTENNIAL HALL **Вроцлав/Wrocław, ul. Wystawowa**	
Автори: / Architects: **VROA Architekci; dr+ architekci, архитекти Агњешка Хаванска, Марта Мњик, Лукаш Војјаковски, Војјех Хавански**	**Вкупна површина:** / Total area: **12 520 m²**
	Кубатура: / Volume: **48 270 m³**
Инвеститор: / Client: **Вроцлавско претпријатие Hala Ludowa**	**Реализацијата:** / Construction: **2009–2010**

Polska. Architecture

СТАДИОН „АРЕНА ГДАЊСК“, ГДАЊСК
ARENA GDAŃSK

Фудбалскиот стадион – изграден во рамките на подготовките за Европското првенство во фудбал EURO 2012 организирано во Полска и во Украина – потсетува, согласно заложбите на проектантите, на голема грутка балтички килибар.

This football stadium, built as part of the preparations for the Euro 2012 football championships organised in Poland and Ukraine, was designed to call to mind a gigantic piece of amber from the Baltic Sea.

СТАДИОН „АРЕНА ГДАЊСК“ / ARENA GDAŃSK **Гдањск/Gdańsk, ul. Marynarki Wojennej**	
Автори: / Architects: **Konsorcjum Stadion Gdańsk – RKW Rhode Kellerman Wawrowsky GmbH + Co. Kg. RKW Rhode Kellerman Wawrowsky Polska sp. z o.o., HPP International Planungsgesellschaft mbH**	**Вкупна површина:** / Total area: **80 787 m²**
	Кубатура: / Volume: **947 156 m³**
Инвеститор: / Client: **Инвестициono Биро ЕУРО Гдањск 2012, Град Гдањск** / Euro Gdańsk 2012 Investment Bureau, City of Gdańsk	**Број на седишта на трибините** / No. of seats: **44 000**
	Реализација: / Construction: **2009–2011**

Фото: Артур Ерм АРДУАТ

Фото: Војек Криљски

Новите градби ги угостуваат туристите во родното место на најславниот полски композитор, еден од најважните светски творци од времето на романтизмот.

The new buildings welcome visitors to the birthplace of Poland's most famous composer, one of the world's most important creators of the Romantic era.

„Во Желазова Вола ечи таков пој,
како сета градина да е птици рој,
А овде уште свиват
штурци крај реката,
а зад водата во ливадите,
тропотат штрковите, и жетварите
в поле ги повикува птица песнопојка,
сета земја овде пее мазурка.
Од Желазова Вола нота по нота,
во светот со Шопен пошле
за да се вратат тука.
А се вратија ноти восхитувачки
во оваа земја, каде Шопен се роди".

Ванда Хотомска, полска поетеса и писателка (родена 1929), фрагмент од стихотворбата „Во Желазова Вола"

"In Żelazowa Wola, such singing
as if the whole garden were a single bird
to the accompaniment
of crickets by the river
and over the water in the field
the clattering of storks
and the quail calls to the reapers in the field
all Earth sings a mazurka
From Żelazowa Wola, notes, one by one
went out into the world with Chopin
to return here.
And the notes, beautiful beyond imagining
returned to this land of Chopin's birth."

Polish poet and writer Wanda Chotomska (born 1929), fragment "In Żelazowa Wola"

ПРОШИРУВАЊЕТО НА МУЗЕЈОТ „ФРЕДЕРИК ШОПЕН" ВО ЖЕЛАЗОВА ВОЛА / EXPANSION OF THE FRYDERYK CHOPIN MUSEUM IN ŻELAZOWA WOLA

Желазова Вола/Żelazowa Wola 15

Автори: / Architects: **Stelmach i Partnerzy Biuro Architektoniczne sp. z o.o., архитект Бојеслав Стелмах**	**Површина на просторот:** / Site area: **69 480 m²**
	Вкупна површина: / Total area: **3315 m²**
Инвеститор: / Client: **Национален институт „Фредерик Шопен"** / The NIFC Fryderyk Chopin National Institute	**Кубатура:** / Volume: **15 963 m³**
	Реализација: / Construction: **2008–2010**

МУЗЕЈ „ФРЕДЕРИК ШОПЕН", ЖЕЛАЗОВА ВОЛА

FRYDERYK CHOPIN MUSEUM, ŻELAZOWA WOLA

Портрет на Фредерик Шопен; фот. од збирката на Националната библиотека
Portrait of Chopin, from the collection of the National Library

Фото: Марјан Чековиќ

Фото: Марјан Чековиќ

Фото: Марјан Чековиќ

Заедно со платформата и булеварот отворени кон водата, новата марина создава спектакуларен јавен простор, а истовремено и едно од најубавите катчиња на Бидгошч. Настана во рамките на ревитализацијата на Млинскиот Остров, којшто се наоѓа во околината на Брда и Бидгошкиот канал, чија изградба кон крајот на XVIII век го овозможила отворањето на водниот пат што ги поврзува Балтичкото и Црното Море.

Along with a city square and a boulevard open to the water, the new City Marina forms a spectacular public space, as well as one of the most beautiful corners of Bydgoszcz. It was built as part of the revitalisation program for Młyńska (Mill) Island, which lies at the confluence of the Brda River and the Bydgoszcz Canal, whose construction at the end of the 18th century allowed the opening of a water route from the Baltic Sea to the Black Sea.

ГРАДСКА МАРИНА / CITY MARINA	
Бидгошч/Bydgoszcz, Млинскиот Остров/Wyspa Młyńska	
Автори: / Architects: **APA Rokiccy, архитекти Katarzyna Wojciechowska-Rokicka, Tomasz Rokicki**	**Вкупна површина:** / Total area: **2224 m²**
	Кубатура: / Volume: **6754 m³**
Инвеститор: / Client: **Град Бидгошч** / City of Bydgoszcz	**Реализација:** / Construction: **2011–2012**

ГРАДСКА МАРИНА, БИДГОШЧ

CITY MARINA, BYDGOSZCZ

„Прямот концерт“ на НСОПР во концертната сала по повод поставувањето на покривот на новото одморите на 12 април 2013 година; фот. Бартек Барчик

The "first concert" by the orchestra at the concert hall, in celebration of the building's topping out, 12 April 2013, photo by Bartek Barczyk

Воздржаната конструкција од рачно формирана цигла ја крие во себе една од најакустичните концертни сали во светот.

This reserved structure of hand-made bricks contains a concert hall whose acoustics are among the world's best.

НСОПР – „НАЦИОНАЛЕН СИМФОНИСКИ ОРКЕСТАР НА ПОЛСКОТО РАДИО“, КАТОВИЦЕ

NOSPR – POLISH NATIONAL RADIO SYMPHONY ORCHESTRA, KATOWICE

Кристијан Цимерман за време на генералната проба во концертната сала на НСОПР; фот. Бартек Барчик

Krystian Zimerman during a rehearsal in the concert hall, photo by Bartek Barczyk

„Ниту Лондон, ниту Париз, ниту Брисел, ниту Мадрид, ниту Рим, дури ниту Берлин, немаат ваква сала“.

Кристијан Цимерман, полски класичен пијанист и диригент (роден 1956), фрагмент од интервјуто за Полското радио, 01.10.2014

"Neither London, nor Paris, nor Brussels, nor Madrid, nor Rome, nor even Berlin has a hall like this."

Polish classical pianist and conductor Krystian Zimerman (born 1956), speaking in an interview with Polish Radio, 1 Oct. 2014

СЕДИШТЕ НА НСОПР – НАЦИОНАЛНИОТ СИМФОНИСКИ ОРКЕСТАР НА ПОЛСКОТО РАДИО / NOSPR – THE POLISH NATIONAL RADIO SYMPHONY ORCHESTRA Катовице/Katowice, plac Wojciecha Kilara	
Автори: / Architects: **Konior Studio, архитект Томаш Конior**	**Вкупна површина:** / Total area: **35 059 m²**
Акустика: / Acoustic: **Nagata Acoustics i Pracownia Akustyczna**	**Кубатура:** / Volume: **181 610 m³**
Инвеститор: / Client: **Градска управа на Град Катовице** / City of Katowice	**Број на места во главдалишето во главната концертна сала:** / No. of seats in the main concert hall: **1800**
	Реализација: / Construction: **2014**

Фото: Дејвид Рудлиндер

Фото: Јакуб Шертович

ПАТНИЧКИ ТЕРМИНАЛ НА АЕРОДРОМОТ ЛУБЛИН, ШВИДНИК

AIRPORT PASSENGER TERMINAL, ŚWIDNIK

Фото: Јакуб Шертович

Аеродромот во Швидник се здоби со епитетот архитектонски „Љубимец на Полска“ на општополскиот натпревар на интернаутите во 2012 година, станувајќи голема гордост на југоисточниот регион на земјата.

The Świdnik Airport was named an architectural "Favourite of Poland" in a nationwide online contest in 2012, becoming the unrivalled calling card of the south-east of the country.

Фото: Јакуб Шертович

ПАТНИЧКИ ТЕРМИНАЛ НА АЕРОДРОМОТ ЛУБЛИН, ШВИДНИК LUBLIN AIRPORT PASSENGER TERMINAL **Швидник/Świdniki, ul. Jana III Sobieskiego**	
Автори: / Architects: **ARÉ Stiasny / Wacławek, архитекти Гжегож Стјасни, Јакуб Вацлавек**	**Вкупна површина:** / Total area: **12 168 m²**
Инвеститор: / Client: **Аеродром Лублин** / Lublin Airport	**Кубатура:** / Volume: **85 678 m³**
	Реализација: / Construction: **2011–2012**

Polska. Architecture

Крикотека, Центарот за документација на уметноста на Тадеуш Кантор, врши улога на „Жива архива“ на светски реномираниот уметник – сликар, сценограф, поет, актер, учесник во спектакли, човек на театарот. За архитектите инспирација за формата на градбата им бил цртежот на Кантор – „Човекот што носи маса на грбот“.

The Cricoteka Centre for the Documentation of the Art of Tadeusz Kantor plays the role of a "living archive" of the world-renowned artist – a painter, set designer, poet, actor, performance artist and man of the theatre. The architects' inspiration for the form of the building was provided by one of Kantor's drawings, "Man Carrying a Table on His Back".

Тадеуш Кантор за време на претставата „Мртвото одделение“, Театар Крикот 2, 1983; фот. Војчех Крижски

Tadeusz Kantor during a performance of "Dead Class", Cricot 2 Theatre; photo by Wojciech Kryński

КРИКОТЕКА, ЦЕНТАР ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈА НА УМЕТНОСТА НА ТАДЕУШ КАНТОР CRICOTEKA, CENTRE FOR THE DOCUMENTATION OF THE ART OF TADEUSZ KANTOR **Краков/Kraków, ul. Nadwiślańska**	
Автори: / Architects: **IQ2 Конзорциум лидер на Конзорциумот:** / consortium member: **mMoonStudio sp. z o.o.; главен проектант:** / project architect: **архитект Славомир Зјолински (mMoonStudio sp. z o.o.); водач на конзорциумот:** / consortium leader: **Wizja sp. z o.o., архитекти Петр Навара, Агњешка Шупте (mMoonStudio sp. z o.o.), SCтанислав Дењко (Wizja sp. z o.o.)**	**Вкупна површина:** / Total area: **5342 m²** **Кубатура:** / Volume: **26 719 m³**
Инвеститор: / Client: **Крикотека, Центар за документација на уметноста на Т. Кантор** / Cricoteka Centre for the Documentation of the Art of Tadeusz Kantor	**Реализација:** / Construction: **2014**

КРИКОТЕКА, ЦЕНТАР ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈА НА УМЕТНОСТА НА ТАДЕУШ КАНТОР, КРАКОВ

CENTRE FOR THE DOCUMENTATION OF THE ART OF TADEUSZ KANTOR, KRAKÓW

„Мојот ДОМ беше и е моето дело. Сликата, спектаклот, театарот, бината“.

Тадеуш Кантор, полски уметник (1915–1990), фрагмент од текстот за спектаклот „Денес ми е роденден“, 1989

"My HOME was and is my work.
The painting, the show, the theatre, the stage."

Polish artist Tadeusz Kantor (1915-1990),
from the script for "Today Is My Birthday", 1989

ДЕЛОВНА ЗГРАДА НА ПИКСЕЛ 1, ПОЗНАЊ

PIXEL 1 OFFICE BUILDING, POZNAŃ

Формата на градбата идеално отсликува средена, компактна организација на работното место. Објектот го поседува меѓународниот сертификат за квалитет BREEAM.

The form of the building perfectly expresses an organised, coherent workplace. The building holds an international BREEAM quality certificate.

ДЕЛОВНА ЗГРАДА НА ПИКСЕЛ 1 / PIXEL 1 OFFICE BUILDING **Познањ/Poznań, ul. Grunwaldzka**	
Автори: / Architects: **JEMS Architekci, архитекти Оргјерд Јагјело, Мајеј Миклобенски, Марцин Садовски, Јежи Шчепаник-Ґиковски, Павел Нитканиец**	**Вкупна површина:** / Total area: **32 980 m²**
Инвеститор: / Client: **Pixel 1**	**Кубатура:** / Volume: **110 230 m³**
	Реализација: / Construction: **2011–2012**

Тумски Остров, панорама од птичја перспектива

Ostrów Tumski island, aerial view

ПОЗНАЊСКА ПОРТА – ICHOT, ПОЗНАЊ

PORTA POSNANIA – ICHOT, POZNAŃ

Познањската порта е туристичко-културен проект што има за цел да ја прикаже улогата која ја одиграл Тумскиот Остров во формирањето на полската државност.

Porta Posnania is a tourism and cultural project with the goal of demonstrating the role that Ostrów Tumski island played in shaping Polish statehood.

Принцот на Полска Мјешко I, гравура од делото на свештеникот Јан Глуховски од 1605 година „Иконите на полските принцеви и кралеви", од збирката на библиотеката на Зеленогорскиот Универзитет.

Prince Mieszko I of Poland, illustration from Father Jan Głuchowski's 1605 work "Icons of the Princes and Kings of Poland", from the collection of the Zielona Góra University Library

„Историјата е сила. Историјата се состои не само од веродостојни збирови на голи факти, туку и од сфаќањата што народот си ги оформува за својата сопствена историја".

Џипријан Камил Норвид, полски поет, прозаист, драматург (1821-1883), фрагмент од: „Мисли за Полска и за Полјаците".

"History is power. History is made up not only of a credible collection of bare facts, but of the concepts that a nation generates about its own history."

Polish poet, writer, and dramatist Cyprian Kamil Norwid, (1821-1883), from "Thoughts on Poland and the Poles"

ПОЗНАЊСКА ПОРТА – ИНТЕРАКТИВЕН ЦЕНАР ЗА ИСТОРИЈАТА НА ТУМСКИОТ ОСТРОВ PORTA POSNANIA ICHOT (OSTRÓW TUMSKI INTERACTIVE HISTORICAL CENTRE) **Познањ/Poznań, ul. Gdańska**	
Автори: / Architects: **AD ARTIS Emerla Wojda sp. j., архитекти Аркадјуш Емерла, Пјотр Јарјелович, Војјех Кашиковиќ, Мајеј Водја**	**Вкупна површина:** / Total area: **6 217 m²**
Инвеститор: / Client: **Град Познањ** / City of Poznań	**Кубатура:** / Volume **27 843 m³**
	Реализација: / Construction: **2013**

Културниот центар во Краков, еден од најомилените градови во Европа за посета на туристите, освои 18 архитектонски награди, меѓу другите и наградата на Здружението на полските архитекти и на најголемиот светски архитектонски портал ArchDaily.

This cultural centre in Kraków, a city that's a favourite European tourist destination, has won 18 architectural prizes, including the Association of Polish Architects prize and an award from ArchDaily, the world's largest architectural portal.

Фото: Марјан Чековиќ

Polska. Architecture

МАЛОПОЛСКА УМЕТНИЧКА ГРАДИНА MAŁOPOLSKA ART GARDEN	
Краков/Kraków, ul. Rajska	
Автори: / Architects: Ingarden & Ewý Architekci, архитект Кшиштоф Ингардон	Вкупна површина: / Total area: 7116 m²
	Кубатура: / Volume: 29596 m³
Инвеститор: / Client: Театар „Јулијуш Словацки" во Краков / The Juliusz Słowacki Theatre in Kraków	Реализација: / Construction: 2010–2012

МАЛОПОЛСКА УМЕТНИЧКА ГРАДИНА, КРАКОВ

MAŁOPOLSKA ART GARDEN, KRAKÓW

Фото: Марјан Чековиќ

НАУЧНО-ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР И АКАДЕМСКА БИБЛИОТЕКА, КАТОВИЦЕ

SCIENTIFIC INFORMATION CENTRE AND ACADEMIC LIBRARY, KATOWICE

Надворешните елевации на библиотеката оддалеку изгледаат како монолит. Одблизу се прикажува ритамот на камените плочи, а фугите меѓу нив се покажува дека се прозорци. Колоритот и редот се однесува на локалните шлезиски традиции од XIX век.

Seen from afar, the building's elevations appear to be a monolith. From up close, the rhythm of stone tiles appears, and the joints turn out to be windows. The building's colourisation and order refer to local Silesian traditions from the 19th century.

НАУЧНО-ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР И АКАДЕМСКА БИБЛИОТЕКА SCIENTIFIC INFORMATION CENTRE AND ACADEMIC LIBRARY **Катовица/Katowice, ul. Bankowa**	
Автори: / Architects: **H599, архитекти Дарјуш Херман, Војќех Субалски, Пјотр Шмајжиски**	**Вкупна површина:** / Total area: **13 260 m²**
	Кубатура: / Volume: **62 560 m³**
Инвеститор: / Client: **КОНЗОРЦИУМ НА ЕКОНОМСКИОТ УНИВЕРЗИТЕТ И ШЛЕЗИСКИОТ УНИВЕРЗИТЕТ ВО КАТОВИЦЕ** / A consortium of the University of Economics in Katowice and the University of Silesia in Katowice (owner's representative: Inwest-Complex)	**Реализација:** / Construction: **2009–2011**

Фото: Јулиуш Соколовски

Фото: Јулиуш Соколовски

РЕОН 19. НАСЕЛБА, ВАРШАВА

DISTRICT 19 HOUSING ESTATE, WARSAW

РЕОН 19. НАСЕЛБА DISTRICT 19 HOUSING ESTATE Варшава/Warszawa, ul. Kolejowa	
Автори: / Architects: **JEMS Architekci, архитекти Олгјерд Јагјело, Мајеј Милобенски, Марјин Садовски, Јежи Шчепаник-Јановски, Марјин Китко, Војјех Котецки, Павел Мајкушак**	**Вкупна површина:** / Total area: **41 120 m²** **Кубатура:** / Volume: **127 000 m³**
Инвеститор: / Client: **Про Урба Инвест**	**Реализација:** / Construction: **2010–2011**

Фото: Јулиуш Соколовски

Станбената зграда во центарот на Варшава изградена на постиндустријален терен, која во поголемиот дел се состои од еднособни и двособни станови, се покажа како идеален одраз на аспирациите на младото поколение на жителите на главниот град.

This city-centre residential construction on a post-industrial plot in Poland's capital is largely made up of one- and two-room apartments and is proving hugely popular, especially among Warsaw's younger residents.

Новиот музеј настана на теренот на затворен рудник за камен јаглен и е елемент на процесот на ревитализација на постиндустриските терени. Сместувањето под земја на главните сали на музејот е доживеано како романтично надоврзување на рударските традиции.

The new museum arose on the grounds of a former coal mine and is an element of the process of revitalising post-industrial areas. Placing the main hall of the museum underground is read as a romantic reference to mining traditions.

НОВ ШЛЕЗИСКИ МУЗЕЈ / NEW SILESIAN MUSEUM Катовице/Katowice, ul. Tadeusza Dobrowolskiego	
Автори: / Architects: Riegler Riewe Architekten, архитекти Флоријан Ригер, Роган Риве.	Вкупна површина: / Total area: 39 370 m²
Инвеститор: / Client: Шлезиски музеј / Silesian Museum	Кубатура: / Volume: 228 702 m³
	Реализација: / Construction: 2011–2015

НОВ ШЛЕЗИСКИ МУЗЕЈ, КАТОВИЦЕ

NEW SILESIAN MUSEUM, KATOWICE

„За Шлезијците (...) улогата на рударството во нивниот локален пејзаж има симболична димензија. Шлезијците, како и голем број заедници коишто ја имале судбината да живеат на границата на две различни култури (како на пр. Алзашаните што живеат на границата на германската и француската култура), од памтивек биле неврали чиии во врска со својот идентитет. Отсекогаш морале да се борат за својот идентитет и да трагаат по него, работејќи на своите сопствени традиции, обичаи и системот од вредности. (...) Околу рудникот и работата на рударот бил организиран целиот микрокосмос на шлезискиот свет".

Јакуб Пацан, полски новинар, фрагменти од текстот „Дебело шлезиско право за држава", „Newsweek", 21.09.2009

"For Silesians, the role of mining in their local landscape has a symbolic dimension. Like many societies who have come to live on the boundary between two cultures (such as the Alsatians living on the boundary between French and German culture), the Silesians have for centuries been sensitive on the subject of their own identity. They have always had to fight for their identity and move toward it, working out their own traditions, customs and system of values. [...] The mine and the work of the miners were the centre around which was organised the entire microcosm of the Silesian world."

Polish journalist Jakub Pacan, "Silesia's Weighty Raison d'Etat", *Newsweek*, 21 September 2009

Слика од рудникот „Катовице" што ја интерпретира локалната атмосфера на пејзажот на Шлезија, во авторство на Сабина Пасоњ, припадник на таканаречената Јановска група; фот. од збирката на Шлезискиот музеј во Катовице.

A painting of the Katowice Mine that interprets the local Silesian landscape, by Sabina Pasoń, part of the Janowska Group, which brings together amateur artists; photo from the collection of the Silesian Museum in Katowice

„(...) задачата на сите благородни науки е да го оттргне човекот од злото и да го насочува неговиот ум кон поголема совршеност (...)".

Никола Коперник, полски астроном (1473-1543), фрагмент од делото „За движењето на небесните сфери"

"...the role of all the noble sciences is to draw man away from evil and to direct his mind toward greater perfection...."

Polish astronomer Nicolaus Copernicus (1473-1543), from "On the Revolutions of the Heavenly Spheres"

Хелиоцентричниот систем на Коперник, илустрација од публикацијата „За движењето на небесните сфери" од 1543 година; илустрација од збирките на Јагјелонската библиотека во Краков

An illustration of Copernicus's concept of the heliocentric universe, from the first publication of "On the Revolutions of the Heavenly Spheres", 1543; from the collection of the Jagiellonian Library in Kraków

Фото: Кшиф Ковалски за Wirtus S.A.

НАУЧЕН ЦЕНТАР „КОПЕРНИК", ВАРШАВА

COPERNICUS SCIENCE CENTRE, WARSAW

Архитектурата на градбата се надоврзува на формацијата на теренот и природниот пејзаж на брегот на Висла. Целта на интерактивниот Научен центар со планетариум и градини на покривот е промоција и популаризација на науката. Тоа е еден од најпосетуваните објекти во главниот град на Полска, како од страна на жителите, така и од страна на туристите.

The architecture of the building refers to the terrain formations and the natural landscape of the Vistula River's bank. The purpose of the interactive Science Centre, which includes a planetarium and a roof garden, is the promotion and popularisation of science. It is one of the most popular sites in Poland's capital for both residents and visitors.

НАУЧЕН ЦЕНТАР „КОПЕРНИК"/ COPERNICUS SCIENCE CENTRE Варшава/Warszawa, ul. Wybrzeże Kościuszkowskie	
Автори: / Architects: **Rar-2 Laboratorium Architektury Jan Kubec, архитекти Јан Кубец, Магдалена Лукашик, Ана Малец, Михал Томанек, Збишко Бујневич**	**Вкупна површина:** / Total area: **19 150 m²**
	Кубатура: / Volume: **125 000 m³**
Инвеститор: / Client: **Главен град Варшава** / City of Warsaw	**Реализација:** / Construction: **2008–2011**

фото: Јакуб Цертович

ПОЛИН, МУЗЕЈ НА ИСТОРИЈАТА НА ПОЛСКИТЕ ЕВРЕИ, ВАРШАВА

POLIN THE MUSEUM OF THE HISTORY OF POLISH JEWS, WARSAW

Најкарактеристичен елемент на градбата е внатрешниот брановиден пасаж, којшто асоцира на море што се раздвојува. Искривените ѕидови, со површина од 2000 квадратни метри и 20 метри висина, во моментот на пуштањето во употреба на градбата беа прогласени за најголем проект на светот од тој тип.

The most distinctive element of the building is the wave-like internal passage, which calls up associations with the parting of the Red Sea. The curved walls, 20 meters tall and with a surface of 2,000 square meters, were described when the building opened as the largest project of its kind in the world.

фото: Јакуб Цертович

ПОЛИН, МУЗЕЈ НА ИСТОРИЈАТА НА ПОЛСКИТЕ ЕВРЕИ POLIN THE MUSEUM OF THE HISTORY OF POLISH JEWS **Варшава/Warzawa, ul. Anielewicza**	
Автори: / Architects: **Lahdelma & Mahlamäki (Финска** / Finland**), Kuryłowicz & Associates (Полска** / Poland**)**	**Вкупна површина:** / Total area: **18 300 m²** **Кубатура:** / Volume: **123 000 m³**
Инвеститор: / Client: **Варјава Главен град Варшава, Министерство за култура и национално наследство** / City of Warsaw, Ministry of Culture and National Heritage	**Реализација:** / Construction: **2009–2013**